

(D¼ÑfD-D, D°D° D, D¾D-D²ÑfÑtDµÑšDµ) D, DœD°Ñ€D¾D¼ D'D,Ñ~ÑšD,Ñ) (Ñ•D²DµÑ,D»D¾).

D°DµD»DµD½D° DÝÑ€D¾Ñ,D,Ñ)-DÝDµÑ,Ñ€D¾D½D,Ñ~DµD²D,Ñ) D, DœD, D»D¾Ñ~Dµ D"D¾D½ÑtD,Ñ)

CRVLĐ^I RASAD - Miloje DonÄ•iÄ†
Napisala Jelena ProtiÄ†-PetronijeviÄ†

Krajem 2010.godine izaÄ¼ila je nova knjiga poezijeÄ¼ Miloja DonÄ•iÄ†a u izdanju KnjiÄ¼evne zajednice Bora StankoviÄ† iz Vranja. Knjiga nosi postapokaliptički naslov CRVLĐI RASAD, a prva pesma u knjizi je Ogrlica za domovinu.Ä¼ Svojim prepoznatljivim metonimijskim pristupom autor povezuje Ä¼itav niz negativnih pojava koje Ä¼ine tu ogrlicu iz naslova pesme. U spoju metonimije i metafore pesnik stvara lanac asocijacija uÄ¼asa pokupljenih iz sopstvene svesti i podsvesti, uz neku iskru nade. Pesnik pruÄ¼a, kako sam kaÄ¼e taj crni kliker Ä¼ito sija u meni... Da, to je taj crni ukras, doprinos pesme, savest, nemir, moranje, obaveza da se napiÄ¼e i kaÄ¼e svetu da se dovoljno zna i da nije dragoceno Ä¼utanje. Dragoceno je reÄ¼itiÄ¼ neÄ¼ito u odbranu talenta, poÄ¼itenja, pravdoljubivosti, iskrenog patriotizma.Ä¼ Uprkos uplivu globalizmaÄ¼ neko brani svoju malu domovinu koja je na ruletu kako kaÄ¼e prvo od pet poglavlja knjige.

Prva pesma je predloÄ¼ak za razmatranje mraÄ¼nije strane srpske istorije. Za razliku od prethodne knjige GLODAR NAD HUMKOM, u ovoj se autor okreÄ¼te u potpunosti sopstvenom narodu i sopstvenom dvoriÄ¼tu, kako bi se u njegovom metonimijskom stilu reklo. Miloje DonÄ•iÄ† skreÄ¼te paÄ¼anju na nedopravljenost nacionalne bibliografije i na slabosti nosilaca savremene istorije koja se upravo stvara poniÄ¼tavajuÄ¼iÄ¼ mnogo toga zateÄ¼enog Ä¼ito je bilo dobro. Takozvanu druÄ¼tvenu elitu pesnik ovim pesmama proziva, podvlaÄ¼eÄ¼i nedoraslost i moralni padÄ¼ onih koji Ä¼ine lice jedne drÄ¼ave. A to je i domovina Hajduk Veljka i Patrijarha Pavla i Ä¼rtava sa Ä¼Eegarske kule. Pesnik poentira da savremeni nosioci politiÄ¼kog i druÄ¼tvenog uticaja nisu dostojni prethodnika i tradicije drÄ¼ave koju predstavljaju. Data je slika bolesnog stanja na koje se ljudi naviknu, jer im se niÄ¼ta bolje ne nudi, pa i ne prepoznaju u kakvom tunelu Ä¼ive. Kao u nekom nadrealnom filmu ili nekom muÄ¼nom snu reÄ¼aju se slike, a kulminiraju u poslednjoj strofi i poslednjem stihu pesme PROTEZA ZA NACIONALNU ENCIKLOPEDIJU. Taj stih glasi- Zalud trepte sveÄ¼te oko mrtvog roÄ¼endana.

Autor pokazuje sumnjiÄ¼avost i nepoverenje prema nekim kompromisima pravljenim u proÄ¼losti. Naziremo slavne liÄ¼nosti Ä¼ije postupke i stavove DonÄ•iÄ† dovodi u pitanje. Neke osobine i karakteristike tih ljudi se dovode do groteske i karikature. Autor je surovo indirektan. Prikazuje nekoga preko simbola, na primer, Ä¼tula najavljuje Vuka KaraxiÄ†a. Kontrasti su presudni u prepoznavanju ove poezije. Tako se suÄ¼eljavaju crno i belo, svetloi tama, starost i mladost i tako redom u skladu sa naslovom knjige koja je nastavak prethodne i sluti na raspad, grozotu, zapravo moralno rasulo i svekoliku truleÄ¼. Da li je svet baÄ¼i toliko posrnuo a mi to i ne primeÄ¼ujemo, jer smo postali deo svega toga, deo Ä¼itave slike koja proganja pesnika. On vizionarski sagledava Ä¼iÄ¼ak domovine dok na jarbolu otrovnica sija. MoÄ¼emo pretpostaviti na koju se zastavu misli.

Neke su pesme posveÄ¼ene pojedinim liÄ¼nostima ili dogaÄ¼ajima, aleksinaÄ¼kim rudarima, na primer. Iza naslova Profesor sa biraÄ¼kom kutijom na grudnom koÄ¼u slede stihovi iz utrobe mu piÄ¼ite komadi klavira, nadrealna situacija kao sa Dalijeovog platna. DonÄ•iÄ†, dobitnik Lorkine i Apolinerove nagrade ide tragom nadrealista. Ima tu prepoznavanja i Pikasovih pomerenih likova i uglova iz kojih se istina moÄ¼da bolje sagledava. Dali je u svojoj likovnu poetiku uveo reÄ¼ipersvest koja se odnosi na kreativno istraÄ¼ivanje slika svesti i podsvesti. DonÄ•iÄ† se ne snebiva tog razokrivljanja, posebno na polju kolektivno nesvesnog. Slike do kojih on dolazi osvetljavaju ovu poeziju kao fleÄ¼i, munja ili oÄ¼itrica noÄ¼a. I visoko cenjeni slikar Vlada VeliÄ¼koviÄ† ostavlja na svojim delima golog Ä¼oveka u pratnji mraÄ¼nog glodara. Zar to nije egzistencijalna usamljenost i strah pred propadljivoÄ¼u tela koju nalazimo i u ovoj knjizi?

U poglavlju MAPA NEPOGODA u pesmi Gradska veÄ¼nica saznajemoÄ¼ da sa ekrana i novina ambrozija guÄ¼i, dakle korov se uselio na medije. I joÄ¼ saznajemo dva tri crva preglasaÄ¼e mrava. Simbolika i alegorija iskazane kao u basni, ali ne opominju nego slikaju postojeÄ¼e stanje. To je stanje kao posle katastrofe, stanje raspada u kojem ima posla samo za one koji se bave razlaganjem mrtvih tela. Crvi imaju posla.

Prepoznaje se poneka pesma inspirisana datumima kao Ä¼ito je Sretenje 2009, parodija drÄ¼avnog i vojnog praznika. Pesnik obaveÄ¼tava i da je diplomirao sin ministra i da je zbog toga zapaljeno sedam kafiÄ†a i sruÄ¼ena centralna gradska bista. Bilo bi smeÄ¼no da ne ostavlja gorak ukus po kojem se prepoznaje satira. Skoro svih 60 pesama ove knjige imaju taj ukus. BriÄ¼ljivo isklesan naslov Domovinska blagodarnica za Branu PetroviÄ†a jeste odbrana za pesnika koji je iznad svih obiÄ¼nih i knjiÄ¼evnih vlasti koje bi da ga zarobe. To jeste potpuna satira, sa crno obeleÄ¼enim taÄ¼kama sarkazma. Ima toga i u pesmi Buxetarnica bez registarskog broja u kojojÄ¼ pesnik razotkriva mraÄ¼ne zagraniÄ¼ne radnjeÄ¼ u blizini svetih mesta na Kosovu, tamo gde se podiÄ¼e sunce iznad Ä¼ice. Pesma neobiÄ¼nog naslova Krstokukac, govori o padu Berlinskog zida i o novim i starim rasporedima snaga na tom mestu. Pesnik reaguje na pomeranje nekih granica i gubitak kriterijuma u osnovnim ljudskim opredeljenjima kao Ä¼ito je brak izmeÄ¼u muÄ¼karca i Ä¼ene. O tom pomernijima kriterijuma govori pesma Plava zvezdarnica - homo venÄ¼anica. Tema jedne pesme jesu i devojke, tzv. SponzoruÄ¼e koje bi za raskoÄ¼an Ä¼ivot prodale i duÄ¼u i telo.

Pesnik govori u rimovanom stihu koji je katkad u simetriÄ¼nim strofama, katkad u sloÄ¼enijoj, razuÄ¼enoj formi. Rima je ponekad parna, ponekad unakrsna. Slojevi koji Ä¼ine pesmu kao da su u ovom sluÄ¼aju zalepljeni, sjedinjeni slikom koja

osvaja iz mraka. I zvuk i reÄ•, iÄ• pesnikova poruka, nadolaze odjednom. Neko bi rekao, treba imati stomak za ovu knjigu. Ali vredi pokuÅ;ati. Äƒeitalac Äƒe otkriti neÄ;ito novo, Ä;ito ni sebi samom sebi nije smeo da prizna.

Ä• Ä• Ä• Ä• Ä• Ä• Ä• Ä• Ä• Ä• Ä•
Jelena ProtiÄ;†-PetronijeviÄ;† Ä•

Đ°ĐμĐ»ĐμĐ½Đ° ĐŸŃ€Đ½Ń,Đ,Ń†-ĐŸĐμŃ,Ń€Đ½Đ½Đ,Ń°ĐμĐ²Đ,Ń† Đ, ĐœĐ,Đ»Đ½Ń°Đμ Đ°Đ½Đ½Ń†Đ,Ń†

ĐœĐ,Đ»Đ½Ń°Đμ Đ°Đ½Đ½Ń†Đ,Ń† Đ³Đ½Đ²Đ½Ń€Đ, Ń°Đ²Đ½Ń°Ńf Đ½Đ½ĐμĐ·Đ,Ń°Ńf

ĐœĐ,Đ»Đ½Ń°Đμ Đ°Đ½Đ½Ń†Đ,Ń† Đ³Đ½Đ²Đ½Ń€Đ, Ń°Đ²Đ½Ń°Ńf Đ½Đ½ĐμĐ·Đ,Ń°Ńf

Đ°Ń€Đ°Đ½Đ°Đ½ Đ†Đ,Đ½Đ,Ń†

Đ°ŃfĐ±Đ½Đ°Ń€Đ°Đ³ ĐžĐ±Ń€Đ°Đ°Đ½Đ²Đ,Ń†

Đ°ĐμĐ»ĐμĐ½Đ° ĐŸŃ€Đ½Ń,Đ,Ń†-ĐŸĐμŃ,Ń€Đ½Đ½Đ,Ń°ĐμĐ²Đ,Ń† Đ, ĐœĐ,Đ»Đ½Ń°Đμ Đ°Đ½Đ½Ń†Đ,Ń†

Đ°Đ,Đ°Đ½Đ»Đ° Đ°Ń€Đ°Đ°Đ,Ń†

Đ°Đ,Đ°Đ½Đ»Đ° Đ°Ń€Đ°Đ°Đ,Ń†

ĐŃ†ĐμŃ°Đ½Đ,Ń††Đ, Đ½Ń€Đ½Đ½Ń††Đ,Ń°Đμ

Đ°ĐμĐ»ĐμĐ½Đ° Đ°Đ°Đ°Đ½Đ½Đ²Đ,Ń† Đ, Đ°Ń€Đ°Đ½Đ°Đ½ Đ†Đ,Đ½Đ,Ń†

Đ°Đ½Ń,ĐμŃ€Đ²Ń°Ńf Đ·Đ° Đ°Ń€ŃfŃ°ĐμĐ²Đ°Ń†Đ°Đμ Đ½ĐμĐ°Đ,Ń°Đμ

ĐŸĐ»Đ°Đ°Đ°Ń, Đ½Ń€Đ½Đ½Ń††Đ,Ń°Đμ Ńf ĐšŃ€ŃfŃ°ĐμĐ²Ń†Ńf